

Begäran om utlåtande: Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av barnskyddslagen och till lagar som har samband med den

Inledning

Social- och hälsovårdsministeriet ber i synnerhet dem som nämns i sändlistan lämna utlåtande om det bifogade utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av barnskyddslagen och till lagar som har samband med den.

De föreslagna ändringarna grundar sig på regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering. Barnskyddslagstiftningen reformeras i två faser. Denna begäran om utlåtande gäller förslag som ingår i reformens första fas.

Utkastet till regeringsproposition omfattar följande helheter:

- barnets rätt till en balanserad utveckling och särskilt skydd samt fostrande gränssättning
- ordnande och verkställighet av rehabilitering på sluten institution, innehållet i rehabiliteringen, beslutsfattande om rehabiliteringen, personalen inom rehabiliteringen samt säkerhetskontroll i samband med servicen
- ordnande och genomförande av period av särskild omsorg, beslut om period av särskild omsorg
- begränsningar i vården utom hemmet
- eftersökning och återförande av barn som utan tillstånd är frånvarande från sin plats för vård utom hemmet samt handräckning av polisen
- samarbetsskyldighet för att inrätta samordnade enheter inom barnskydd och psykiatri
- Statens barnskyddsanstalt och skolan i anslutning till den.

Utkastet till regeringsproposition innehåller följande lagförslag:

- lag om ändring av barnskyddslagen
- lag om ändring av 69 § i hälso- och sjukvårdslagen
- lag om ändring av 4 § i lagen om tillsynen över social- och hälsovården
- lag om ändring av lagen om utbildning som handleder för examensutbildning
- lag om Statens barnskyddsanstalt och om skolan i anslutning till den (ny lag).

Lagarna ska träda i kraft den 1 januari 2026. I barnskyddslagen föreslås dock en övergångsbestämmelse enligt vilken rehabilitering på sluten institution inleds först den 1 augusti 2026.

I propositionen har riksdagens kläm (RSv 317/2018 rd – RP 237/2018 rd) beaktats.

Svarsanvisningar för mottagare

Vi ber att utlåtandena lämnas in via tjänsten utlåtande.fi. Utlåtandet behöver inte sändas separat per e-post eller post. För att kunna lämna ett utlåtande måste den som svarar registrera sig och logga in i tjänsten utlåtande.fi. Närmare anvisningar om tjänsten finns på utlåtande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar. Hjälp med att ta i bruk tjänsten kan begäras per e-post på adressen lausuntopalvelu.om@gov.fi. Även andra än de som nämns i sändlistan kan lämna ett utlåtande.

Vi ber de ministerier som använder ärendehanteringssystemet VAHVA att spara sitt svar under ärende VN/2821/2024 i VAHVA.

OBS! Alla utlåtanden är offentliga och publiceras i tjänsten utlåtande.fi.

Tidtabell

Vi ber er lämna ert utlåtande senast den 16 juni 2025. Vi beaktar endast de utlåtanden som kommit in inom utsatt tid.

Beredare

Mer information om begäran om utlåtande ges av
Tiina Muinonen, konsultativ tjänsteman, tfn 0295 163 185, fornamn.efternamn@gov.fi
Susanna Hoikkala, konsultativ tjänsteman, tfn 0295 163 482, fornamn.efternamn@gov.fi
(inte anträffbar 29.5–5.6.2025)

Bilagor:

[Luonnos_Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lastensuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi_130525.pdf](#)

[Utkast_Regeringes proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av barnskyddslagen och till lagar som har samband med den_130525.pdf](#)

Sändlista:

Abnoy Oy
A-klinikka Oy
Ammatillisten perhekotien liitto
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Aseman lapset ry
Attendo Oy
Avosylin Oy
Barnavårdsföreningen i Finland rf
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
EHOT Oy

Ehyt Ry
Ensi- ja turvakotien liitto ry
Espoon kaupunki
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, työsuojelu
Familiar Oy
Folktinget
Harrikari Timo, Helsingin yliopisto
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS
Helsingin kaupunki
Hoivatie Oy
Humana Oy
Hyvil Oy
Hyvinvointiala HALI ry
Hätäkeskuslaitos
Ihmisoikeuskeskus
Into ry
Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö Itla
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kaakinen Markus, Helsingin yliopisto
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kasper ry
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kommunernas socialtjänst KST
Konstan Koti ja Koulu Oy
Kotico Oy
Kouvolan kaupunki
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
Kuntaliitto
Kuopion kaupunki
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lahden kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Lapsioikeusjuristit ry
Lastensuojelun Keskusliitto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry
Niuvanniemen sairaala, NEVA-yksikkö

Oikeuskanslerin virasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Osallisuuden aika ry
Pelastakaa Lapset ry
Perhehoitokumppanit
Perhehoitoliitto
Perhekuntoutuskeskus Lauste
Pesäpuu ry
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Poliisihallitus
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Rikosseuraamuslaitos
Rinnekodit Oy
Sami Isoniemi
Satakunnan hyvinvointialue
Sauma lastensuojelupalvelut Oy
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Sosiaalityöntekijöiden seura ry
SOS-lapsikylä ry
Sospro Oy
Soste
Suomen lastenpsykiatriayhdistys
Suomen nuorisopsykiatrinen yhdistys
Suomen psykiatriyhdistys
Talentia
Tampereen yliopistollinen keskussairaala, EVA-yksikkö
Tarja Pösö, professori emerita
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tuisku lastensuojelupalvelut Oy
Tuomioistuinvirasto
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtion lastensuojeluyksiköt, Valtion koulukodit
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupunki
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

1. Propositionen innehåller förslag till bestämmelser om rätt till balanserad utveckling och särskilt skydd för barn som har placerats (4 a §), om fråntagande av ämnen och föremål som fostrande gränssättning (4 b §) och om beslutsfattande om fråntagande av ämnen och föremål (4 c §). Bestämmelserna gäller både anstalter och familjehem.

a) Vilka konsekvenser tror ni att förslagen får?

b) Förtydligar förslagen gränssdragningen mellan åtgärderna för fostran, övervakning och omsorg av barnet och de begränsningar som ingriper i barnets grundläggande fri- och rättigheter på platsen för vård utom hemmet? Om svaret är nej, hur borde bestämmelserna ändras?

2. I utkastet till regeringsproposition föreslås att till 69 § i hälso- och sjukvårdslagen och 16 b § i barnskyddslagen fogas en informativ hänvisning till gällande bestämmelser för att inrätta så kallade hybridenheter. Vilka konsekvenser ser ni med tanke på det mål som ligger till grund för förslaget?

3. I propositionen ingår förslag som gäller placering av barn i rehabilitering på slutna institution (49 a §), innehållet i de tjänster som ingår i rehabiliteringen på slutna institution (49 b §), beslutsfattande (49 c §), personal (49 d §), verkställighet (49 e §) och särskilda begränsningar under placeringen (71 §).

a) Är de föreslagna bestämmelserna tydliga och genomförbara i praktiken?

b) Anser ni att de krav som ställs på personalen är tillräckliga?

c) Enligt förslaget ska klientplanen ses över med minst fyra månaders mellanrum. Dessutom ska experter sammanställa en bedömning till stöd för klientplanen. Vad anser ni om bestämmelserna med tanke på bedömningen av behovet av att begränsa barnet samt granskningen av dess innehåll och omfattning?

d) Vad anser ni om förhållandet mellan den föreslagna servicen och perioden med särskild omsorg?

4. Det föreslås att de nuvarande bestämmelserna om särskild omsorg ändras och förtydligas. Är förslagen ändamålsenliga och genomförbara i praktiken?

- Ja
- I huvudsak ja
- I huvudsak nej
- Nej
- Tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer om punkt 4.

5. Hur överensstämmer de föreslagna bestämmelserna i 11 kap. med de praktiska situationerna i vården utom hemmet? Bidrar de till bättre möjligheter att trygga särskilt skydd för barnet?

62 och 63§ Begränsning av kontakterna och beslut om begränsning av kontakterna

64 och 70 a § Teknisk övervakning vid barnskyddsanstalter

65 § Fråntagande av ämnen och föremål vid barnskyddsanstalter

66 § Kroppsvisitation

66 a § Kroppsbesiktning

67 § Granskning av egendom, försändelser och utrymmen samt kvarhållande av försändelser

68 § Fasthållande vid barnskyddsanstalter

68 a § Fasthållande för att förhindra att ett barn avlägsnar sig från anstalten utan tillstånd

69 a § Eftersökning och återförande av barn som utan tillstånd är frånvarande från anstalten

69 b § Gripande av barn

69 c § Transport av ett barn som gripits

69 d § Eftersökning och återförande av barn som utan tillstånd är frånvarande från ett familjehem

69 e § Handräckning av polisen för gripande och transport av barn som utan tillstånd är frånvarande från anstalter och familjehem

71 § Särskilda begränsningar under rehabilitering på sluten institution

72 § Särskilda begränsningar under en period av särskild omsorg

6. I propositionen föreslås det att det stiftas en ny lag om Statens barnskyddsanstalt och om skolan i anslutning till den och att ämbetsverkets nuvarande struktur preciseras. Överensstämmer förslagen med detta mål?

- ☐ Ja
- ☐ I huvudsak ja
- ☐ I huvudsak nej
- ☐ Nej
- ☐ Tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer om punkt 6.

7. Propositionen syftar till att stärka rätten till särskilt skydd för barn som placerats utom hemmet. Överensstämmer förslagen med detta mål?

- ☐ Ja
- ☐ I huvudsak ja
- ☐ I huvudsak nej
- ☐ Nej
- ☐ Tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer om punkt 7.

8. Fritt formulerade kommentarer om propositionen.

Iivari Annakaisa
Sosiaali- ja terveysministeriö

Hoikkala Susanna
Sosiaali- ja terveysministeriö